



بسم الله الرحمن الرحيم

پیشنهادات اولیه فرهنگستان علوم پزشکی در خصوص "پیش نویس سیاست های کلی در امور نخبگان" موضوع  
نامه ۵۴۳۹۳-۹۹۵۴ مورخ ۱۳۹۹/۱/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام

## مقدمه

سیاست های کلی در امور نخبگان، که انشاءالله بصورت شایسته و جامع تنظیم خواهد شد، پس از ابلاغ توسط مقام معظم رهبری، سند فرادست نظام جمهوری اسلامی ایران در امور نخبگان و تعیین کننده مقدرات مدیریت تحولات آینده کشور خواهد بود. به همین دلیل واجب است در تنظیم و پیش بینی دقیق نظارت بر نحوه اجرای آن دقت و تدبیر و مراقبت لازم صورت پذیرد. در بررسی اولیه سند پیشنهادی در مدت محدود تعیین شده، موارد زیر توسط فرهنگستان علوم پزشکی برای لحاظ نمودن در این سند مهم و راهبردی کشور پیشنهاد می شود.

۱- لازم است در مطلع سند نظام ارزشی و اخلاقی اسلامی ناظر بر نخبگان و نظام نخبگانی بصورت اجمال و شفاف ترسیم شود: "اعتقاد راسخ نخبگان و مسئولان نظام نخبگانی به خداوند کریم و همراهی و یاری خداوند"، "پایبندی به مبانی دینی و شرف ملی"، "برخورداری از تقوی و معنویت و تلاش دائمی برای تقویت سلامت معنوی اسلامی"، "حق جویی و عدالت محوری"، "داشتن روحیه جهادی توأم با امید و تلاش"، "باور و عمل به شیوه جهاد مستمر علمی جهت تولید و ترویج دانش و فناوری پاک و با شرافت"، و "برخورداری از اندیشه خالص و درست" .... از نکاتی است که توصیه و تأکید می شود در این بند تصریح شود. پیشرفت در همه شئون جامعه، خاصه اخلاق و معنویت؛ فرهنگ و هنر؛ طب و سلامت؛ علم و فناوری؛ ادبیات و تاریخ؛ اقتصاد و معیشت؛ ورزش و تربیت بدنی؛ سیاست و روابط بین المللی؛ قانون و حقوق؛ آداب و رسوم؛ مدیریت و برنامه ریزی؛ تغذیه، محیط زیست و نظایر آن، با دستاوردها و عملکردهای نخبگان، که ریشه در ارزش های فوق دارند، میسر خواهد بود.

۲- التزام اعتقادی، اخلاقی و تعهد سیاسی مسئولان نسبت به اجرای کامل، همه جانبه و دقیق سند باید تدبیر و تأکید شود.

۳- در تعریف «نخبه» علاوه بر مفاد مندرج در سند راهبردی کشور در امور نخبگان موارد زیر نیز لحاظ گردد:  
فرد لایق، برجسته، دارای نبوغ فکری که مظهر و تجلی گاه در هم آمیختگی "علم با ایمان"، "شناخت با بصیرت"، "تلاش با خدمت"، "موفقیت با تواضع نسبت به مردم"، "اخلاق با معنویت اسلامی"، "آینده نگری با هوشمندی" و "خلاقیت با مدیریت" است. چنین فردی در صورت تربیت توحیدی و هدایت مسئولانه و حمایت هوشمندانه و بکارگیری مدبرانه، از ظرفیت های لازم برای ایجاد تحول و اعتلای همه جانبه جامعه در راستای اهداف متعالی انقلاب اسلامی برخوردار خواهد بود.

ویژگی های مورد انتظار دیگر از شخصیت نخبه، عبارتند از: قیام و حرکت منحصرأ برای رضای الهی، اخلاص، خودجوشیدن، خود روئیدن و بالیدن، خودباوری، اعتماد به نفس، ساده زیستی، خدمت به مردم، قاطعیت در برابر دشمنان

اسلام، دفاع از هویت اسلامی و بومی، دفاع از حق، تلاش برای استقرار آزادی و عدالت، مبارزه با استبداد و استعمار، انجام تکلیف الهی و همگرایی و تعامل سازنده.

۴- هدف سند از شناسائی، هدایت، حمایت، نخبه پروری و بکارگیری نخبگان "اعتلای اخلاقی و معنوی"، "ارتقای همه جانبه علمی و فناوری"، "تحکیم استقلال و آزادی"، "کسب اقتدار اقتصادی و سیاسی-اجتماعی"، "عدالت و ظلم ستیزی"، "الگوسازی و الهام بخشی" و در نهایت "زمینه سازی برای مرجعیت علمی و تمدن سازی نوین اسلامی" است.

۵- توجه خاص و مبرم به نهاد خانواده و "توانمندسازی و استفاده از نهادهای فرهنگی- آموزشی (وزارت آموزش و پرورش، سازمان‌بهبیستی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)، برای آموزش و آگاهی بخشی والدین" در مورد اهمیت فرزند پروری؛ نکات و دانستنی های ضروری برای والدین؛ در موضوعات و وظایف مراقبتی و تربیتی در دوران بارداری، تولد، نوزادی، شیردهی و بعد از آن.

۶- اتخاذ پویاترین و نافذترین سیاست ها در نخبه پروری با رویکرد عادلانه، از طریق توجه خاص و مبرم به سلامت همه جانبه (جسمی-روانی-اجتماعی و معنوی اسلامی) و حمایت و مراقبت از مادران، از قبل از زمان بارداری و بعد از آن؛ در دوران بارداری و بعد از آن؛ و پرورش جسمی و معنوی همه جانبه نوزادان و شیرخواران؛ آموزش ارزش ها و مزایای تغذیه با شیر مادر به والدین از طریق آموزش های عملی؛ ترویج تغذیه با شیر مادر؛ و سایر حمایت های قانونمند از نهاد خانواده.

۷- تأکید بر نقش های نظام سلامت در مسئولیت هایی نظیر آموزش های ضروری قبل از ازدواج، دوران بارداری، دوران اولیه رشد و تکامل کودکان، ترویج تغذیه با شیر مادر، و نظایر آن و نیز مراقبت های ضروری در ادوار حساس زندگی که موجب رشد و شکوفایی استعدادها و ظرفیت های کودکان و نوجوانان و جوانان و جلوگیری از اتلاف آنها در اثر غفلت ها و بیماری ها، خواهد شد.

۸- ارتقای نظام تربیتی و مراقبتی مهدهای کودک، بعنوان "یکی از تأثیرگذارترین و حساس ترین جایگاه شکل گیری شخصیت و سرنوشت آینده کودکان پس از خانواده"، از طریق حمایت قانونمند و ساختارمند؛ استانداردهای و ایمن سازی مهدهای کودک؛ داشتن برنامه علمی در زمینه پرورش؛ ارتقای علمی، مهارتی و آموزش جنبه های ضروری تربیت دینی و معنوی، پرورش جسمانی، استعدادیابی به مریدان مهد کودک؛ و سایر امور ضروری.

۹- ارتقای اساسی ساختار و ظرفیت پرورشی و استعدادیابی و توجه مدبرانه و اولویت دار به مراکز پیش دبستانی، بعنوان حساس ترین جایگاه پرورش و شناسائی استعدادهای برتر بعد از خانواده، و آغاز هدایت و حمایت از آنان، داشتن برنامه علمی برای پرورش، و اهتمام برای ارتقای مهارت های مریدان این مراکز. تلاش و برنامه ریزی ملی و فراگیر نظام آموزش و پرورش برای تأسیس و راه اندازی و گسترش این مراکز، بویژه برای دهک های پائین و در مناطق دوردست و کمتر برخوردار کشور.

- ۱۰- برنامه پرورش، شناسائی، رشد و شکوفایی استعدادهای برتر، بصورت شبکه نظام مند و قانونمند؛ با راهبردهای علمی و نافذ و معتبر و در سطوح فردی و گروهی؛ توسط آموزش و پرورش، از دوره پیش دبستانی آغاز و در دوره های ابتدائی و دبیرستان و با روند تکاملی باید ادامه داشته باشد. مراحل پیشرفته تر پرورش و شناسائی نخبگان در نظام های آموزش عالی و آموزش حوزوی باید طراحی، مستقر و تداوم یابد و عملیاتی شود.
- ۱۱- اتخاذ شیوه های درست تربیت توحیدی و رشد اخلاقی، معنوی، معرفتی و اجتماعی استعدادهای برتر و نخبگان و جوامع نخبگانی، از طریق تدوین و استفاده از منابع معتبر؛ ارائه شیوه های تربیتی مؤثر؛ جهت ارائه آموزه های تربیتی توسط والدین، مربیان و معلمان، از قبل از تولد و در طی تمام مراحل رشد و تکامل؛ و دربرگیرنده همه فرایندها و مراحل پرورش و تربیت علمی و اخلاقی؛ بسیار ضروری و با اهمیت است. از ظرفیت های عظیم و بالقوه نخبگان برای رشد ارزش های انسانی و اسلامی؛ معنویت و اخلاق؛ ارزش های اجتماعی؛ و الگوسازی در جامعه در اعلا درجه ممکن بهره برداری شود.
- ۱۲- در بند سیاستی مربوط به هدایت نخبگان باید بر سوق دادن تلاش ها و ابتکارات و خلاقیت ها و گرایش های تخصصی نخبگان به سمت و سوی شناسائی و حل مشکلات جامعه، بسیار تأکید گردد و از این ظرفیت والا برای برنامه ریزی، مدیریت و اجرای برنامه های پیشرفت در عرصه های مختلف بر حسب تخصص نخبگان و نیازها و اولویت های جامعه و اعتلا و عزت نظام اسلامی نهایت بهره برداری ممکن تدبیر گردد.
- ۱۳- در بند سیاستی مربوط به **حمایت از نخبگان**، علاوه بر حمایت های همه جانبه و قانونمند از نخبگان، حمایت از زیرساخت ها، با اولویت جایگاه های پرورشی، خاصه نهاد خانواده و آموزش والدین؛ مهدهای کودک؛ مراکز پیش دبستانی؛ دبستان و سایر شئون و مراتب و مراحل آموزش و پرورش؛ آموزش عالی؛ آموزش حوزوی؛ سایر مراکز ذریبط؛ و آموزش های مردم نهاد؛ و اصلاح و ارتقای ساختار بنیاد ملی نخبگان؛ و ایجاد شبکه نخبگانی؛ و نیز رفع موانع فعالیت های نخبگی؛ مورد اهتمام قرار گیرد.
- ۱۴- در بند سیاستی مرتبط با الزامات قانونمند جذب و بکارگیری حداکثری نخبگان متدین؛ متعهد؛ دارای بصیرت؛ و کارآمد، در جایگاه های حساس و شایسته کشور مانند مدیریت های راهبردی؛ مراکز پرورشی نظیر مراکز مشاوره خانواده؛ مهدهای کودک؛ مراکز پیش دبستانی؛ دبستانها و سایر سطوح آموزش و پرورش؛ آموزش عالی؛ صنایع حیاتی؛ شبکه تحقیقاتی کشور؛ مراکز صنعتی و کشاورزی، و مانند آنها برای جذب و بکارگیری نخبگان بصورت حمایت شده و قانونمند و دور از بوروکراسی بازدارنده و مایوس کننده، باید ملاک عمل و برنامه ریزی ها باشد.
- ۱۵- بنیاد ملی امور نخبگان، با کمک وزارتخانه های آموزش و پرورش؛ آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مسئولیت هماهنگی و همگرایی بین ساختارها و سازمان های مسئول در امر پرورش و شناسائی استعدادهای درخشان و نخبگان را بر عهده خواهد داشت.
- ۱۶- تأکید بر ابعاد فرهنگی و فرهنگ سازی مرتبط با نخبگان از جمله تسهیل و تضمین ماندگاری؛ شناسایی علل مهاجرت نخبگان، و سایر موارد.



۱۷- ارتقای منزلت اجتماعی و تکریم مادی و معنوی نخبگان، نقش الگوهای نخبگانی در فرهنگ اسلامی و تاریخ معاصر، خاصه دفاع مقدس و مقاومت، ظرفیت الگو بودن و الگوسازی نخبگان بر اساس معارف و ارزش های اسلامی، بصورت مستوفی در سند سیاستی تأکید و راهیابی شود.

۱۸- برقراری نظام رصد کلان امور مرتبط با نخبگان و سیاست های مندرج در سند سیاستی و ضمانت اجرائی آن در سند پیش بینی و تدبیر شود.